

CO PÍŠÍ JINDE

Odešel noblesní kníže české justice je název nekrologu, který je věnován úmrtí významného ústavního soudce Vojtěcha Cepla. Autorem článku je **Jan Štětka**.

Já našim právníkům říkám lingvisté nebo textaři, jsou to hlavně advokáti. Soudce má ale myslet jinak. Má uvažovat státnicky o smyslu a cílech interpretovaného textu.

Slova, která pronesl v říjnovém rozhovoru pro týdeník Respekt emeritní soudce Ústavního soudu Vojtěch Cepl, se v sobotu 21. listopadu stala jeho epitafem. Česká justice ztratila – bohužel zrovna ve chvíli oslabené autority státu – jednu ze svých nejvýraznějších osobností. Přímou legendu.

Někdejší vášnivý skaut Vojtěch Cepl proslul především důsledným prosazováním vlády práva nad vládou politiků. Příznačná je příhoda hned z počátku 90. let, kdy na půdě Federálního shromáždění vmetl do očí tehdejší

poslankyni OF Kláře Samkové, že u zkoušky z projednávané problematiky by u něj propadla.

Vrcholným Ceplovým opusem zůstává spolupráce na české ústavě z roku 1992. Vždy aktivně vystupoval proti jejímu svévolnému ohýbání. Osud mu dopřál, že se letos na podzim dožil alespoň historického výroku Ústavního soudu, který přes silný odpor politiků zrušil ústavní přílepek o jednorázovém konání předčasných voleb.

Jako člen první »havlovské« gardy ústavních soudců nakonec přece jen viděl, že princip nezávislosti a zdravého rozumu hájí i jeho následovníci.

„Celá naše civilizace zažívá krizi demokracie, v níž hrají největší roli PR agentury, reklama, prezentace v televizi a peníze, a jediná obrana je vláda práva, která má nad sebou nějaký vyšší řád,“ tvrdil.

Noblesní profesor Cepl měl vzácnou vlastnost, že vedle smyslu pro spravedlnost nepřestával fandit dobru. „Tenhle chlap s ručníkem na hlavě mně pije krev už dvacet let,“ komentoval třeba televizní záběry palestinského vůdce Jásira Arafata.

Jak ukázala kauza údajné »justiční mafie«, přímočarost zdědil i jeho syn, soudce Vojtěch Cepl mladší. Právě před měsícem mu byl případ po odebrání přidělen zpět. I v tom byl osud k slavnému otci milosrdný.

[Ekonom, 26. 11.–2. 12. 2009]

V listopadu zemřel slavný myslitel Claude Lévi-Strauss. Této události se věnuje v článku nazvaném **Vědecké pojednání povznesl na umění** filozof a arabista **Zdeněk Müller**.

Svět vznikl bez člověka a také bez něho skončí, píše na závěr své slavné knihy Smutné tropy Claude Lé-

vi-Strauss. Výrok z intelektuální autobiografie, která se zařadila mezi nejzávažnější díla dvacátého století, dobře ilustruje paradoxnost, skepsi a odstup, provázející autorův život a práci. A dnes, kdy již víme, že Lévi-Strauss, francouzský etnolog a antropolog, skonal ve věku téměř 101 let, lze jen dodat: konec dovršuje dílo. Pohřben bez pompézností a proslovů, nechává za sebou pouze zásadní – obsáhlé dílo a sál nesoucí jeho jméno v pařížském Muzeu prvních kultur na nábřeží Branly, který bude natrvalo připomínat badatelův vklad do kulturní antropologie. Obohatil ji o strukturalistickou metodu a vědecké pojednání povznesl na umění.

Mládí vnuka židovského rabína a syna malíře portrétisty nebylo ničím mimořádné. Za zmínku snad stojí, že se narodil v Bruselu, vyrůstal v Paříži a v šestnácti mu učaroval Marx. Inspirace, která ho přivedla ke studiu filozofie. Leč filozof se v něm probudit nedokázal. Jak později často uváděl, daleko více ho lákal život a politické úvahy. Není proto divu, že odmítl kariéru středoškolského profesora, kterou mu vystudovaný obor předurčil. Náhoda mu přihrála nabídku z univerzity Sao Paulo. Hledali sociologa a mladý filozof nezaváhal. Než ztráčet čas nudným středoškolským vyučováním, raději se v roce 1935 vydal do Brazílie. Útěk to byl šťastný. V novém působišti našel životní poslání – znovuobjevit kulturní odlišnost, poznat ji a z nasbíraných zkušeností vytvořit myšlenkový systém.

Z čistého teoretika se obratem stává terénní výzkumník. Dlouhodobě pobývá u amazonských indiánů Bororo (1935–1936) a poté u Nambikwarů (1938). Fotografuje, kreslí a zaznamenává. Poznávací a shromažďovací období završuje cestou po Indii a Pákistánu (1950). Poté přichází éra kabinetního vědce, který z množiny sebraných jednotlivostí splétá celek vědecké teorie. Jako kdyby řetězec na první pohled nekoherentních kroků, poznamenávající život Léviho-Strausse, neměl konce. Zajímala ho praxe, leč vystudoval filozofii. Nesnášel cestování a cestopisy, a přesto se vydal do amazonských pralesů a pak své expedi-

ce popsal. Osvojil si strukturalismus, do něhož ho zasvětili během jeho pobytu v New Yorku za války Roman Jakobson a Alexandre Koyré, ale vždy si udržel odstup od ideologického nadšení, které vyvolala poválečná strukturalistická vlna. Knihu *Smutné tropy*, která mu přinesla světovou proslulost, sepsal v chvatu za čtyři měsíce v roce 1955. Nespĺňovala podle jeho názoru kritéria vědeckého díla, a nechtěl s ní proto ztráčet mnoho času.

Paradoxní je i Léviho-Straussova intelektuální pozice. Obhajoval mizející kultury a ekologismus. Odsuzoval ničení životního prostředí jdoucí ruku v ruce s ničením kulturní jinakosti. Aktivistický proud francouzského intelektualismu mu byl ovšem cizí. Odmítal se vyjadřovat k aktualitám, podepisovat petice a prosazovat vlastní názory veřejně. Že se některá jeho odborná stanoviska dají dnes politizovat, je jiná věc. Pohledy na islám, které formuloval zejména ve *Smutných tropech*, lze za přispění dnes vládnoucí atmosféry politické korektnosti velmi snadno označit za nepřijatelné. Nechuť k revoltě v květnu '68, zdrženlivost vůči halasným projevům antikolonialismu a antirasismu a ostrá kritika provokativních děl moderního umění svádí zařadit Léviho-Strausse mezi konzervativce. Měl na to jedinou odpověď: „Svět je příliš složitý, aby jeden jediný badatel mohl zaujmout jednoznačně postoj k tomu, co se kolem děje.“

Při otázce, zda se dá pokládat dílo právě zesnulého badatele za nesmrtelné, nelze nezaváhat. Co dělá nesmrtelnost vědecké práce? Vklad do poznání, který se umrtví v zaprášených policích knihoven, anebo četnost návratů k zaznamenanému? Rozsah Léviho-Straussových opusů je úctyhodný. Ve francouzské Národní knihovně obnáší 434 položek a soubor děl Léviho-Strausse vydaný v prestižní knižnici La Pléiade v nakladatelství Gallimard u příležitosti vědceva stého narození obsahuje více než dva tisíce stránek. Krásný špalíček, jenž skvěle zapadne do knihovny kdejakého francouzského vzdělance. Kolik z nich ho asi otevře?

Lévi-Strauss došel s obhajováním kulturní odlišnosti hodně daleko. Lidožrouti se od nás prý liší jen kulturně. Své nepřátele snědí, zatímco my se od nich snažíme být co nejdále. Kulturní relativismus staví cennou otázku, jak je to s naším systémem hodnot, který se snaží být univerzální. Leč neměl by zároveň potlačovat uvažování o hodnotové univerzalitě lidskosti. Pokud je tomu jinak, nedovede nás zklamání z nezadržitelného mizení „jiného“ a ze „smrti exotiky“ nikam jinam než k pesimismu o konci světa bez lidí.

[Lidové noviny, 5. 11. 2009]

Rozhovor s geologem Václavem Cílkem s názvem **Lidé zapomněli, proč má dům podezdívku** na téma povodní a klimatických změn připravil redaktor Hospodářských novin **Tomáš Němeček**.

Chytila vás nějaká červenová bouřka?
Ve středu v Českém krasu. Byla to jedna z těch typických pro poslední dobu: to znamená opravdu masivní. Víte, běžná česká bouřka nasbírá srážky dejme tomu na 500 kilometrech čtverečních a pak se vyprší třeba na 2–3 kilometrech, ale tyto letošní bouřky – říkal jsem si pak ve vlaku – jsou jiné. Nasbírávají se na desetitisících či více kilometrech čtverečních ve Středozemním moři, za tím leží miliony kilometrů Atlantiku. A stačí, když máte jen o trošku teplejší glóbus, o 1–2 stupně ...

Což máme?

Ano – i když vezmeme hodně skeptické, nízké odhady. Na milionu kilometrů čtverečních to udělá obrovskou energii.

Všichni víme, kolik energie stojí odpařit vodu. Ohřát vodu na tuhle kávu je snadné, ale kdybyste měl ten litr vody vyvařit, trvá vám to třeba hodinu. A když se pak kondenzuje zpět do kapalného stavu, energie se uvolňuje a větry mají větší sílu. Vlaha může přijít z větší vzdálenosti.

Když to přeložím do ekonomického jazyka: je to, jako byste do hospodářství nalil víc peněz – v klimatickém systému je víc energie.

V roce 1993 si vás pozvali na CHKO Broumovsko k tehdy neobvyklé přívalové povodni, která za hodinu prohloubila suchou rokle o dva metry. Od půlky 90. let je takový jev častější. Dřív jich opravdu tolik nebyvalo, nebo jen nemáme dost zpráv?

O tom se dohadujeme. Jedním ze způsobů, jak to zjistit, jsou hluboké rokle. Najdete je na celém území Česka, často v lese nebo pod kopci, 15–20 metrů široké, 6–10 metrů hluboké. Jejich strmost ukazuje, že jsou mladé.

Někdy chodím sem, do Geologického ústavu, pěšky z nádraží Praha-Sedlec. A když jdu nahoru na Suchdol, je tam mohutná mladá erozní rokle, na které je vidět, že bere cestu, pravděpodobně z 18. nebo 19. století. To znamená, že tam došlo k přívalovému dešti, který byl mnohem silnější, než co jsme viděli letos. Je třeba počítat s tím, že takové mohou v budoucnu udeřit zas.

Jak se s tím má počítat, když na rychlé bouřky nejsou varovné systémy připraveny?

Přemýšlel jsem, proč dřív nadělaly menší škody. Jasně, sídla bývala menší, sevřenější, takže přívalové deště spadly do volné krajiny. Navíc vyrůstala často ze středověkých základů – z týchž základů, v jakých přežila období vzniku hlubokých roklí – a udržovala se v tomto tvaru zhruba do 19. století.

Ale také se jinak stavělo. Dnes je moderní, protože lidé jsou zhrouplí americkými seriály, mít u nových domů podlahu v úrovni trávníku. Líbí se jim vyjít rovnou z obývacího na trávník. Metr vysoká kamenná podezdívka vypadá nemoderně. Jenže ona má svou funkci.

Ale pokud to není dům u vody?

Dám vám příklad. Bydlíme v řadovém rodinném domku na okraji Prahy-Proseku. V úterý přišla průtrž a jímka to nestačila brát. Dvorek se nám pokryl asi 15 centimetry vody, jež se vsáky až během další hodiny. Kdybychom neměli do baráku dva schody, jsme vytopeni. Všimněte si, že i ve starých pražských kostelech – u sv. Mikuláše, sv. Jiljí, u Křížovníků – máte osm deset schodů nad chodník, pro případ velké vody.

Uměl byste dát vyplaveným lidem na Novojičínsku nějakou radu?

No, suchý nemá radit mokrému. Možná jen ať starosta vezme pár rozumných chlapů, obejdou si okolí vesnice a podívají se, kde jsou erozní koryta, protože odtamtud může přijít voda. A ještě jedna věc: když si projdete dnešní lesy, je tam obrovské množství svážnic. Jestli kvůli krizi nebudou peníze na údržbu cest, lesní svážnice jsou typickým místem eroze.

V obci Zeměchy ve Středočeském kraji je sprašová rokle, v nejhlubším místě má 20 metrů. To je původně polní cesta, kterou tak prohloubila eroze.

Když chodíte pěšky podél řek a vidíte chatky nebo kůlničky v záplavových oblastech, říkáte si – vy se budete jednou divit?

Copak kůlny, ale čemu nerozumím, jsou moderní domy stavěné na špatných místech. Což není naše specifikum, je to charakteristické pro Spojené státy: proto tam řeky berou celé čtvrtě.

Protože mají Američané kratší historickou paměť?

Ano. Rychleji se stěhují, nepamatují si místní sesuvy nebo požáry – podle výzkumu je v Kalifornii historická paměť většinou šest let – a mají optimistický postoj k životu: že se jich neštěstí netýká nebo že ho překonají. Říkám si, že jako dnes domy mají energetický audit, hodilo by se i něco jako ekologický audit. Zvážení možných rizik, třeba i ze silného větru, ani nemusí být se srážkami. U domu by měl kupec znát historii padesát let zpátky, tak jako vás zajímá počet havárií u auta.

To existuje, nebo jste to právě vymyslel?

Včera. Nemusí to být v předpise, ale člověk, který kupuje dům, by se měl na tyto věci ptát.

V únoru 1995 jste napsal do Respektu článek „Kdy bude povodeň v Čechách?“ a čekal jste velké záplavy. Neděsí vás, když předpověď vyjde?

Já se už dávno nesnažím předpovídat, budoucnost je nepředpověditelná. Jen upozorňuji na trendy. Ale lidi pak mají pocit, že jste to přivolal – tím, že jste to napsal.

Teď například dozrává několik bublin, jak by řekli ekonomové, klimatických a energetických. Jen nevíte, kdy přijde.

Sleduju krizi a tak trochu okouzleně žasnou: v hmotném světě se nic nestalo, nespadol meteorit, žádný Čingischán nikam nevtrhl. A teď si představte, že se ve fyzickém světě opravdu začne něco dít!

Jestli správně rozumím, už se dávno nezabýváte otázkou, zda klimatická změna existuje a zda ji způsobilo lidstvo, ale co z toho plyne. Píšete třeba, že zemědělství může v Evropě zažít renesanci. Co máme ale do té doby se zemědělství dělat? Pečovat o ně, vystavit je tvrdé konkurenci, nebo si jich nevyšímat?

Myslím, že jednou ze základních věcí by měla být péče o půdu. Vidím, jak lidi hlavně na malých městech trápí její zastavení a ničení. Překvapuje mě, že žádná strana ještě nemá v programu ochranu půdy, to by už myslím oslovilo dost voličů.

Ptal jsem se na lidi, a vás na prvním místě napadla půda. Znamená to, že zemědělství je umění, které se neztratí?

Je pravda, že dost nevnímám, co se děje mezi zemědělci, víc mě zneklidňuje degradace půd. Když přijedete třeba do Bylan u Kutné Hory, je tam archeologické naleziště z neolitu. Tamní půda dnes rodí stejně jako před 6000 lety. To je fascinující: jako kdybyste postavil továrnu, která by vyráběla zboží 6000 let. Ale stačí 30–50 let špatného hospodaření a tuto produktivitu prudce ohrozíte.

Kladete si otázku, za jakých okolností by dnes v Evropě mohlo dojít k hladomoru. Hovoříte v té souvislosti třeba o výbuchu sopky, která na dva až tři roky ochladí zemské klima. Ale to je hodně zřídka vyjev.

To není nic neobvyklého, dvakrát za století se to může stát. Pak je minimálně jedna úroda ohrožena z 50–60 % a další dvě z 20–40 %. Výbuch sopky se dostane do vysokých vrstev atmosféry, takže má globální dopad. Pak si potraviny doveze ten, kdo je schopen přeplatit ostatní.

Nebo chcete-li snáze představitelnou situaci: Za posledních pět sedm let jsme viděli citelná sucha v Portugalsku, Španělsku, Řecku, Rumunsku. Celé Středomoří vysychá a je otázkou času, kdy bude sucho u nás. Samo o sobě by to nevadilo: Evropskou unii vnímám i jako potravinový projekt.

Klima nikdy není špatné v celé Evropě, vždy se dají přivést potraviny z druhého konce, což je podle mě rozumná míra globalizace.

Jen nesmí být zrovna poptávka v Číně. Právě. Když máte tak zranitelný systém, jako je jihovýchodní monzun, může tam snáze dojít k snížení úrody. Číňané si ji nakoupí v Evropě, my na tom hodně vyděláme, ale rozkolísají se ceny a u lidí to rozpoutává paniku.

Takže bychom měli mít větší zásoby? Ano. Většina států má strategické zásoby potravin na 20–26 dnů. Bývalo to 80–120 dnů. Měl by to být rok.

Když se díváte na témata, která považujete vy sám za důležitá – energetická bezpečnost, potravinová základna, reforma penzí, umění stavět atomové elektrárny, investice do vzdělání – nepočítá si Evropa v podstatě prozíravě? Na Evropskou unii všichni nadávají, protože vidí hlavně její komplikovaná pravidla. Ale já se jí posmívat nechci. Vidím obrovský potenciál jejich zájmových, dobře propracovaných studií. A úředníci se snaží na ně reagovat, byť jim to trvá dlouho a byrokratické cesty jsou křivolaké. Takže zaplat'pánbůh, že jsme jejími členy. Je lepší být vydán všanc bruselským byrokratům než kreativité domácích politiků.

Co vám na domácí politice vadí? Případá mi, že politika přivádí k moci mladší, čím dál zaměnitelnější figury, které by mohly být hned v několika různých stranách. Stává se to typem podnikání. Přemýšlel jsem, jaký je vůdčí politický princip – co tvoří podstatu tohoto státu. A připadá mi to, jako když máte džbán plný mléka, v něm několik otvorů, a ke každému je někdo přísátý. Ale těch otvorů je čím dál míň. Aby to procházelo, vláda musí uplácet většinu obyvatel tzv. mandatorními výdaji. O zbytek se pere omezený počet privátních subjektů. Stát pak nemá moc možností pružně reagovat, má chronický nedostatek peněz. Přitom jich budeme potřebovat hodně, kvůli energetice i potravinám.

[Hospodářské noviny, 3.–5. 7. 2009]

-tb-

TISKOVÉ ZPRÁVY
MINISTERSTVA
PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Vláda schválila analýzu a doporučení MMR na změny v oblasti čerpání peněz z fondů EU

Vláda ČR schválila v prosinci analýzu Ministerstva pro místní rozvoj, která analyzuje čerpání v jednotlivých operačních programech a posuzuje vliv finanční krize na implementaci operačních programů. Zároveň Vláda ČR schválila navržená řešení.

Předložený materiál se také zaměřil zejména na aktuální stav čerpání, rizika jednotlivých operačních programů a navrhl doporučení ke zrychlení čerpání a k protikrizovým opatřením. Tímto dokumentem Ministerstvo pro místní rozvoj naplňuje svou koordinační roli a informovalo vládu o aktuálním stavu čerpání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU v programovém období 2007–2013. Doporučení vztahující se ke krizi a k urychlení čerpání již byla několika operačními programy také implementována.

Vláda ČR zároveň uložila ministrovi pro místní rozvoj, aby do konce února 2010 předložil legislativní balíček, který bude navrhovat úpravu některých národních legislativních aktů zejména pro možnost zjednodušení čerpání. Dále ministrovi vláda uložila vypracování podrobnější analýzy realizace jednotlivých programů v závislosti na výstupech Strategické zprávy, která se předkládá Evropské komisi a jejímž cílem je zhodnotit dosavadní naplňování cílů kohezní politiky.

„Legislativní balíček, který nyní na ministerstvu dokončujeme, obsahuje návrhy na změny některých současných legislativních opatření, která nyní zbytečně omezují či zdržují čerpání. Přijetí námi navržených změn by mělo čerpání z fondů EU významně zefektivnit,“ uvedl ministr pro místní rozvoj Rostislav Vondruška.

Aktuální stav implementace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti k 3. prosinci 2009 se nachází na výši

211,6 mld. Kč v kategorii schválených projektů. Proplacené peníze jsou v objemu 56,2 mld. korun.

V květnu 2009, tedy při nástupu nového ministra Rostislava Vondrušky, měla Česká republika objem schválených projektů ve výši 131 mld. korun. Českým příjemcům bylo do května 2009 proplaceno 10 miliard korun. Ze srovnání květen 2009 – listopad 2009 tedy vyplývá, že během této doby došlo k nárůstu schválených projektů ve výši 62 %. Proplacené peníze za toto období stouply 551 %.

Zmíněná čísla jasně dokládají stoupající trend čerpání financí z fondů EU. Hlavní prioritou ministerstva nadále zůstává snaha o ještě efektivnější čerpání a také snaha zajistit úspěšnou a zejména efektivní realizaci všech programů.

[Tisková zpráva MMR z 14. 12. 2009. Dostupné na <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2009/Vlada-schvalila-analyzu-a-doporuzeni-MMR-na-zmeny>>]

Objem vyčerpaných peněz z fondů EU stoupl meziměsíčně o 20 procent

Tempo čerpání z evropských fondů se zrychluje. V listopadu Češi získali z fondů EU dalších 9,7 miliardy korun. Celkově se proplacené prostředky pro české příjemce dostaly už na 56,2 miliardy korun.

Národní orgán pro koordinaci (NOK) navíc očekává v nejbližší době další nárůst proplacených prostředků o **dalších zhruba 25 miliard korun**, a to zejména u OP Doprava. Tyto proplacené prostředky se projeví v konečném objemu po zaúčtování v monitorovacím systému.

Na současném meziměsíčním nárůstu říjen–listopad se nejvíce podílí Operační program Doprava (cca 3,6 miliardy korun), dále OP Životní prostředí (cca 2 miliardy korun) a OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cca 0,8 miliardy korun).

Zatímco v říjnu byl objem proplacených peněz pro české příjemce ve výši 46,4 miliardy korun, ke konci listopadu se objem peněz zvýšil na 56,2 miliardy korun.

„Nynější zrychlující se trend v čerpání by zajistil bezproblémové využití všech peněz z fondů EU, které má ČR v programovém období 2007–2013 k dispozici,“ uvedl ministr pro místní rozvoj Rostislav Vondruška.

Česká republika má pro programové období 2007–2013 možnost z fondů EU vyčerpat až 26,7 miliardy EUR (okolo 800 miliard korun).

[Tisková zpráva MMR z 9. 12. 2009. Dostupné na <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2009/Objem-vycerpanych-penez-z-fondu-EU-stoupl-mezimesi>>]

Z programu SROP a JPD 2 bylo vyčerpano více než 13 miliard Kč

Programy SROP a JPD 2 podpořily díky přiděleným financím strukturálních fondů přes tři tisíce projektů, které pomohly vytvořit například šest tisíc nových pracovních míst. Tyto informace vyplynuly z 13. zasedání Monitorovacího výboru Jednotného programového dokumentu pro Cíl 2 Praha a Společného regionálního operačního programu.

Ze zprávy programu vyplývá, že SROP efektivně využil přidělenou finanční

alokaci 454 mil. EUR ze strukturálních fondů, což je v přepočtu cca 12 mld. korun. Peníze byly použity na téměř 2 800 projektů a podpořily projekty ve 13 krajích České republiky.

„Peníze z evropských fondů podpořily projekty napříč celou republikou, což je pro podporu a rozvoj jednotlivých regionů velmi dobré,“ uvedl ministr Rostislav Vondruška.

Díky financím z programu SROP bylo vytvořeno 6 tisíc nových pracovních příležitostí pro nezaměstnané a podpořeno 570 malých podnikatelů v rozvoji jejich činnosti. Zkvalitnila se i dopravní infrastruktura díky výstavbě a obnově silnic II. a III. třídy v délce 406 kilometrů. Obnovení se dočkalo 84 památek kulturního a přírodního dědictví. Z programu bylo také financováno 5 tisíc nových lůžek ve veřejných ubytovacích zařízeních. Pomocí vzdělávacích akcí a budování denních stacionářů a center byla zajištěna pomoc osobám postiženým sociální exkluzí.

Program JPD 2 vyčerpal přidělenou alokaci 71 mil. EUR což je cca 1,8 mld. Kč. Úspěšně bylo zrealizováno 280 projektů a díky nim se podařilo

vytvořit téměř 450 nových pracovních míst, podpořit 64 malých a středních podnikatelů, zrevitalizovat přes 13 ha ploch veřejných prostranství a opravit skoro 5 km místních komunikací.

V následujících třech letech budou v obou programech pokračovat činnosti související s ukončováním, kontrolou a vypořádáním vratek spolu se sledováním projektů v době jejich udržitelnosti.

Obě tato zasedání se konala za výrazného zájmu členů zástupců Evropské komise, pozváni byli také úspěšní realizátoři projektů, kteří prezentovali své projekty. Hlavním bodem bylo představení a schválení závěrečných zpráv programů, což jsou povinné dokumenty pro řádné ukončení programů, ve kterých je rekapitulace veškerého dění za celou dobu fungování programů. Obě závěrečné zprávy byly zhodnoceny jako dobře zpracované, s velkým množstvím informací a velkou mírou detailnosti.

[Tisková zpráva MMR z 4. 12. 2009. Dostupné na <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2009/Z-programu-SROP-a-JPD-2-bylo-vycerpano-vice-nez-13>>]